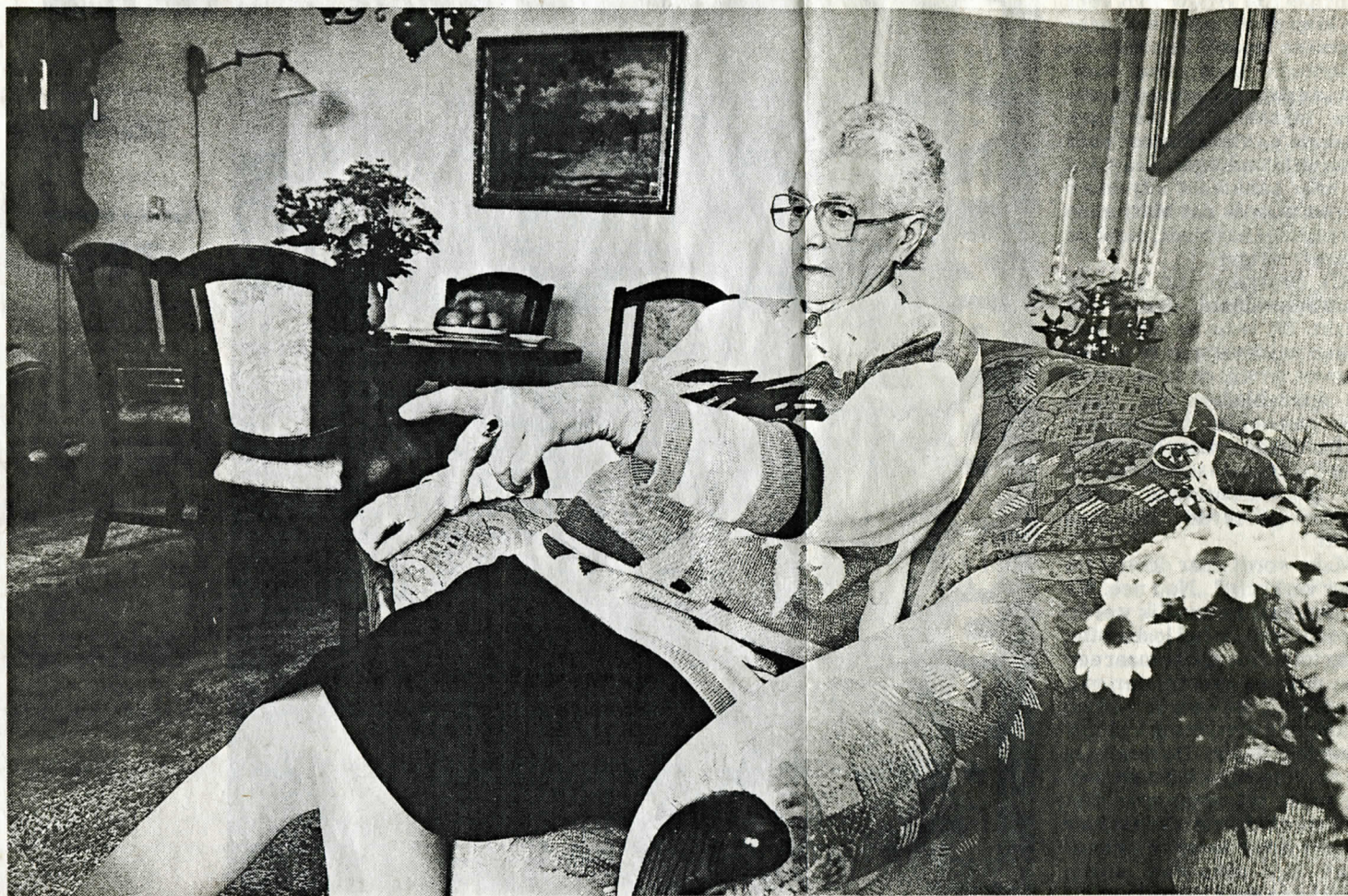

'Haarmke' het liefste ootje van Groningen en Drenthe

■ WINSCHOTEN - Haar opkomst, zaterdagavond in de volle kantine van de sociale werkplaats aan de Peizerweg in Groningen, zal wat moeizamer zijn dan normaal. Haarmke oet Grunnegerlaan is gevallen in haar Winschoter flat in de Narcisstraat. Zoals dat gaat met 78-jarigen kreeg de heup een gevoelige tik. Maar brak niet. Daarom kan ze blijven optreden. Drie keer per week is normaal. En overal volle en dankbare zalen. Deze maand 25 jaar geleden begon ze officieel aan een tweede loopbaan na die van kleuterleidster. Haarmke, pseudoniem voor Harmke de Weerd-van der Molen. Op handen gedragen door duizenden, miskend door gemeentebestuurders.

Door **Roel Waalkens**

Een ochtend praten met 'Haarmke' wordt zomaar een hele dag als je niet uitkijkt. Ze is de grande dame die door een privé chauffeur en met eigen secretaresse naar haar optredens wordt gereden. Maar op het toneel is ze de volkswrouw die o, zo goed aanvoelt waar die leeftijdgenoten van haar, aan de tafeltjes, om schreeuwen. Haarmke herinnert haar publiek aan de tijd die zo anders was als deze. Ze zingt over het harde werk op het boerenland, het opzien naar God, over vrolijke en verdrietige dingen. Als er één is die het gewone volk van Groningen en een groot deel van Drenthe kent, is zij het. Dan begreep die ambtenaar die haar in '73 uit het gemeentekrantje Tam Tam wipte er achteraf tochniks van. Het gemeentekrantje van Midwolda. Haar geboortedorp. Ze schreef er elke week in. Over de dagelijkse dingen van het leven. „Maar opeens moest 't in 't Nederlands. Toen ik dat niet

▲ Haarmke oet Grunnegerlaan wordt overal een vorstin ontvangen: „Bij elk optreden trakteer ik de mensen”.

Foto: Dennis F. Beek

wilde, werd ik eruit gegooid. Een halve kussensloop met reacties kreeg ik”.

Typisch 'Haarmke'. Een kussensloop vol brieven. Ieder ander mens zou zeggen: een tas vol, of 'honderden'. Dat zij juist dat zegt, spreekt boekdelen voor haar volkje. Eigenaardig dat entertainster en publiek elkaar zo goed aanvoelen, terwijl de autoriteiten haar niet eens kennen. Ze voelt zich door hen niet miskend. Want zij zijn haar publiek niet. De vraag of ze nog nooit ereburger van Midwolda,

nu Scheemda, is onthutst haar. „O, gut nee”. Winschoten. Nooit 'stotere-Tellerliker uitgeroepen? „Ik ken de burgemeester amper. Ik ben misschien wel een te eenvoudig mens. Of ze hebben het Gronings hier niet zo hoog”.

Vorstin

Rond Sinterklaas had ze drie optredens achtereen in Groningen. Ze is zo populair dat de mensen haar bijna niet laten gaan. „Ik vraag wel 's voor de grap: is 't goed dat ik om 12 uur

stop?” Ze wordt als een vorstin ontvangen. In Uithuizermeeden zat de kerk tjokvol en was het diep in de nacht dat ze weer met hun drieën in het autootje stapten. Maar wel nadat ze eerst een glaasje rozijnen op brandewijn hadden gedronken met een kop soep na. Een keer maakte ze zich van een optreden af. Dat was in Schoonoord waar de vakbond feest had. De jukebox die er stond te brullen maakte haar ziek. Niet echt, maar in de pauze wendde ze ziekte voor. In de auto vroeg

haar man bezorgd: „Hoe is 't nu Haarmke?” Waarop ze een lied begon te zingen, blij dat ze dat feest had verlaten.

Haar optreden is doorspekt van haar geloof. Haar luisteraars spreekt dat aan. Haarmke: „Ik maak veel fijne dingen mee, maar hoor ook veel ellende”. Soms, in de pauze, roepen ouderen haar bij zich. Dan moeten ze even van zich afpraten. Over de kinderen van hun kinderen die een ongeluk hebben gehad. Over het verdriet dat ze hebben omdat de man of

de vrouw is overleden. „Als ik m'n rug dan weer recht, heb ik vaak een brok in de keel”, zegt Haarmke. Haar publiek voelt aan dat zij om hen geeft. Als er een geliefde bekende uit haar kring van bewonderaars is gestorven, plaatst zij vaak zelf ook een advertentie. Als ze weet wie ernstig ziek is, gaat ze erheen. En als zo iemand kind noch kraai heeft, belt ze de dominee en vraagt een bezoeker te brengen. Soms ligt er op een baar maar één bloemenkransje. Van Haarmke.

Ootje

Ze is erelid van het Grunneger Genootschap vanwege haar bijzondere verdiensten voor de streektaal. Van een buitengewone taalschoonheid zijn haar rijmpjes en liedjes niet, maar ze hebben hârt. En ze geven precies weer waar het in het sobere leven van menige Oostgroninger en Drent om ging en nog altijd gaat. Ze gebruikt woorden die uitgestorven zijn. „Vroeger was oma ootje”.

Waar ze komt, wordt ze herkend. Pas nog was ze in een motel. Eten met de kinderen. Roepen andere mensen: Haarmke, dragst even veur? En, doet ze dat? „Nee, ik ben wel even naar hen toegegaan en heb hen de handgeschud”. Haarmke heeft het goed. Per optreden krijgt ze een hele honderdvijftig gulden. Dat geld houdt ze niet voor zichzelf. „Elk optreden trakteer ik de mensen. 't Geeft niet of er honderd of duizend mensen zijn. Ze krijgen allemaal een kop koffie van me met een gebakje”. Wat blijft? Haarmke: „Och, wat moet ik met dat geld. Over m'n pensioen heen zou 'k meer dan de helft naar de belasting moeten brengen. Dan kan ik het beter weggeven”. Een onvoorstelbaar lieve oma, die Haarmke. Pardon, ootje.